

§ 76 zák. č. 70/1873 ř. z. a na nabytá již práva věřitelů společenstva není přípustno snižovati výši závodního podílu i když dle předloženého — avšak neověřeného (§ 22 min. nař. č. 27/1863 ř. z.) nálezu společenstevního revisora jeví se poměr aktiv k pasivám společnosti velmi uspokojivě. Zákon o společenstvech č. 70/1873 ř. z. nemá pro tento případ obdobných ustanovení jako zákon o společnostech s ruč. obmez. č. 58/1906 ř. z. (§§ 54—58); takže ani pro soud rejstříkový ani pro věřitele není jiných prostředků ochranných proti jednostrannému snížení úhradových fondů, než zachování závodních podílů v dosavadní výši.

Rekursní soud stížnosti společenstva nevyhoví. Odůvodnění: I když se přisvědčí stěžovateli, že není nepřipustno, aby sníženy byly závodní podíly členů, dlužno zdůrazniti, že by se tak státi mohlo jen za stanovení určitých kautel, zaručujících neztenčené trvání nabytých práv osob třetích. Toho však v daném případě není, neboť § 5 stanoví nyní prostě, že závodní podíl obnáší 50 Kč, aniž by zároveň stanovil, jak se to má s nyní snižšími závodními podíly do 200 Kč.

Že by pak, jak rekurs tvrdí, při dosavadních členech se počít závodních podílů zvýšil nominálně na ty podíly, aniž by nastalo nějaké splacení podílů na členy, to není patrné z nové usnesené změny stanov. Právně proto odmítl prvý soud opověď.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu rovněž nevyhověl. Důvody: Stanovení výše závodního podílu jest nezbytnou složkou společenstevní smlouvy (§ 5 zák. č. 70/1873 ř. z. slova »smlouva musí obsahovati a k tomu č. 5 téhož ř. z.).

§ 9 a 33, odst. druhý téhož zák. připouští ovšem změnu společenstevní smlouvy (stanov) zcela všeobecně bez jakéhokoliv omezení na určité její součásti (§ 5), tedy také zvýšení nebo snížení závodních podílů. Při tom se vyžaduje jen, aby byla změna usnesena na valné hromadě kvalifikovanou většinou hlasů, pokud ovšem stanovy neupravují jinak tuto většinu. Jde-li však o snížení podílů, působí a může působiti usnesení valné hromady jen co do členů nově vstupujících. Závazky dosavadních členů zůstávají nezměněny, ježto by byla jinak dotčena práva věřitelů, spoléhajících na původní stav, zejména na výši původních závodních podílů a tím i na rozsah případného krytí (§ 76 uved. zák.).

To musí dojíti výrazu ve stanovách, má-li dojíti k obměněné jich změně. Nestačí proto pouhé ujištění, že dosavadní členové budou nadále účastníci stejnou měrou a jen místo jednoho podílu za 200 Kč budou míti čtyři po 50 Kč. Rekursní soud tedy správně věc posoudil a není tu podmínek ř. 16 cis. pat. k dovolacímu rekursu. —r—

Dozorčí rada společenstva jest oprávněna stěžovati si do usnesení rejstříkového soudu, jímž povolen byl zápis nově zvolených funkcionářů představenstva, nebyla-li valná hromada řádně svolána nebo dle předpisu stanov řízena a tím usnesení její neplatná.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 14. září 1927 R I 755/27. Vrchní zemský soud v Praze R IV 335/27. Krajský soud v Mostě Firm 1945/27.)

První stolice povolila zápisy nově zvolených členů představenstva nájemního a staveb. družstva na základě mimořádné valné hromady z 11. června 1927 a pokrač. 12. června 1927.

K rekursu členů dozorčí rady zmíněného družstva soud stolice druhé nařikáné usnesení zrušil a prvnímu soudu uložil, aby zápisy povolené v rejstříku společenstevním vymazal a ve věci dále po zákonu jednal.

Odůvodnění: Volby nových členů představenstva, jichž zápis nařikáný usnesením byl proveden, totiž předsedy a pokladníka provedeny byly v mimořádné »pokračovací« valné hromadě družstva konané dne 12. června 1927.

Z příloh připojených ohlášece zápisu vysvítá, že tato valná hromada nebyla svolána dle stanov jmenovaného družstva (§§ 33, 36, 37 a 39) a na 8 dní předem hlášena, že nebyli k ní pozváni ani všichni členové družstva a že schůzi neřídila osoba k tomu povoláná (§ 37 stanov).

Nelze proto pokládati usnesení této valné hromady za platné, zejména volby při ní provedené a neměl prvý soud zápis, o které na základě této valné hromady bylo žádáno, povoliti. Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl.

Odůvodnění: Dozorčí radě přísluší právo rekursu proti zápisu nově zvolených členů představenstva do společenstevního rejstříku, opírá-li se rekurs o neplatnost volby z důvodu, že valná hromada nebyla podle předpisu stanov svolána a řízena.

Toto právo dozorčí rady plyne již z předpisu §§ 24 a 25 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. a také z § 27 stanov, dle nichž této radě přísluší dozor nad správou společenstva ve všech odvětvích, zejména také vedení sporů proti členům představenstva. Jestliže tedy byla valná hromada nezákonně svolána a závadně proti stanovám řízena, jest to hrubé porušení správy družstva, k němuž nemůže a nemá dozorčí rada nečinně přihlížeti, nýbrž jest její povinností, zaříditi čeho třeba, by závady byly napraveny. To se může státi po případě i dočasným sesazením členů představenstva ve smyslu § 24 družstevního zákona a § 27 stanov.

Dal-li zákon dozorčí radě tak rozsáhlou právomoc, nelze pochybovati, že jí přísluší i právo rekursu do zápisu vadně zvolených členů, pokud se týče, že se může domáhati nápravy nejen u rejstříkového soudu, jako úřadu dohlédacího (srov. § 9 zák. z 10. června 1903 č. 133 ř. z.), ale i rekursu u stolic vyšších.

Ve věci samé stačí poukázati ke správným důvodům napadeného usnesení, které dovolacím rekursem nebyly vyvráceny.

Z E D N E

Dr. Emanuel Liska ř. V předešlém čísle přinesli jsme nekrolog zemřelého vynikajícího kolegy a našeho spolupracovníka Dra Lisky. Právě v předešlých číslech uveřejňovali jsme jeho pojednání, jak notář má se zachovati při svém úřadování a v čísle dnešním přinášíme další pokračování. Musíme však s politováním sdělit, že znamenitý článek Dra Lisky nebyl ukončen, ježto neúprosná Morana vyrvala mu z ruky pero.

Spolek notářů čsl. vyslovil rodině zemřelého a notářské komoře brněnské vřelou soustrast a spolu s notářskou komorou pražskou položití dal na rakev věnec.

Fond Dra. Batka. Spolek čsl. kandidátů notářství »Brno« zaslal k uctění památky Dra Emanuela Lisky na fond Dra Batka 200 Kč, které tímto s díkem kvitujeme.

Moravsko-slezský odbor Spolku notářů čsl. v Brně venoval fondu Dra Batka k uctění památky zemřelého předsedy tohoto odboru, pana notáře Dra Emanuela Lisky, obnos 500 Kč.

Následování hodno. Pan notář Jaroslav Syříš v Sobotce zaslal pro fond Dra. Gustava Kreimla na podporu vdov a sirotků po notářích 240 Kč, které složil advokát Dr. Kornel v Mladé Boleslavi ve sporu Sládek contra Follprecht. — Bylo by žádoucí, kdyby ostatní kolegové při podobných příležitostech rovněž pamatovali na naše fondy.

Svaz čsl. soudců pořádal spolu s německým spolkem soudců dne 4. prosince t. r. manifestační schůzi za tím účelem, aby na ní zaujal stanovisko soudcovstva k systemisaci a k dnešním poměrům u soudů vůbec. K manifestaci pozván Spolek náš i notářská komora pražská, jež účastnila se svým předsedou. Přítomni byli za ministerstvo spravedlnosti p. sekční šéf Roubíček, za vrchní zemský soud vicepresident Dr. Kasper, za advokátní komoru Dr. Volí, za Spolek českých advokátů Dr. Valenta, za českou právnickou fakultu prof. Dr. Hora, dále senátor Dr. Hain a Dr. Vágnér, z poslanců Dr. Meisner a Lukeš, jakož i vynikající zástupcové stavu soudcovského. — Protivní sň, v níž schůze se konala, byla přeplněna. Všichni řečníci poukazovali na těžké poměry stavu soudcovského jak v ohledu materiálním, tak i v ohledu služebním a přednášeli statistická data, jež vzbudila skutečně rozruch a podivení, že jest možno v naší republice, aby tak málo bylo dbáno nejdůležitějšího úřadu soudce, jenž vykonává spravedlnost jménem republiky. — Všichni přítomní hosté uistili předsednictvo schůze svými sympatiemi a svou účinnou podporou. Bouřlivou pochvalou a velikým rozrušením provázen byl projev univ. prof. Dra Hory, který uvádíme na jiném místě. — Poté přijata jednomyslně tato resoluce:

»Soudcové a státní zástupci celé Republiky bez rozdílu národnosti na dnešní manifestační schůzi přímo křičícími referáty upozorní se vším důrazem a vážností na kritický stav našeho soudnictví.

Burcují svědomí naší veřejnosti a všech zodpovědných činitelů zdůrazňující, že naše soudcovské poměry jsou kulturního státu nedůstojny a vedou nezbytně ku zhroucení našeho soudnictví.

Žalujeme, že poměry tyto jsou vykořisťováním nás, domněle bezmocných, protože politicky slabých intelektuálů.

Víme, že při nynějším nedostatečném obsazení soudů a stát, zastupitelstev musilo by nastati úplné ochromení soudnictví se všemi hospodářskými a právními důsledky, kdybychom dodržovali přesně všechny předpisy platných procesních řádů a nepracovali na úkor svého zdraví a svých rodin skoro třikrát více než bylo a jest naší povinností. Nemůže býti smutnějšího dokladu nevážnosti k právnímu řádu, nežli skutečnost, že justiční správa to nejen zná, nýbrž i přímo žádá.

Nový platový zákon a systemisace míst znamenají stabilisaci těchto neblahých a neudržitelných poměrů:

nesouhlasíme ani s platovým zákonem, ani se systemisací, protestujeme proti nim a žádáme nápravu bezodkladným uzákoněním soudcovské pragmatiky!

Delegát notářstva upozornil, že notářská komora pražská ujala se účinně soudcovstva tím, že podala před delší již dobou zvláštní pamětní spis, v němž vylčila neudržitelné poměry u soudů pražských a žádala za obnovení zrušených okresních soudů a rozmnožení referentů.

Notáři jako tlumočníci jazyka německého. Notářskou komoru pražskou došla stížnost, že jistý okresní soud neuznal platnost překladu německé listiny do češtiny, pořízený notářem, jenž měl oprávnění ve smyslu § 12 not. řádu — Komora obrátí se ihned na příslušný sborový soud, jenž vydal ihned dotčenému soudu poučení, že notáři, kteří obdrželi oprávnění dle § 12 n. ř. zřizovat listiny také v řeči německé, jsou oprávněni německé listiny překládati.

Superlegalisace notářova podpisu. Stává se zhusta, že notáři, již ověřují podpisy na listinách, určených pro cizozemsko, zejména pro země německé, připojují ověřovací doložku v jazyku státním a současně ihned na to i v jazyku německém. Upozorňujeme, že tento postup odporuje jazykovému zákonu a že vrchní zemský soud takovými doložkami odpírá superlegalisaci. Doložka musí býti pouze v jazyku státním a teprve po podpisu notářově může býti připojen německý překlad, jehož ověřovací doložka opět musí býti v jazyku státním.

Uprázdňené místo notářské v Praze. Notářská komora v Praze usnesla se v poslední své schůzi, že soutěž na místo notářské po kolegoví Bakovském má býti znovu vypsána, poněvadž uveřejnění její v Českém Právu dostalo se následkem toho, že dotyčné číslo zdrželo se v tisku, pozdě interresentům do ruky, takže nemohli v čas o místo kompetovati. — Nová soutěž vypsána jest do 14. ledna 1928.

Notářské listiny ve styku mezistátním. Notářská komora pražská podala ministerstvu zahraničních věcí pamětní spis, v němž poukázala k tomu, že ve státních úmluvách s cizími státy dosud uzavřených nebylo dbáno toho, aby docíleno bylo volného kolování listin notářských vůbec a zejména jako titulů exekučních. — Poukázala dále k tomu, jak jinak počíná si v tom ohledu Republika Rakouská a jak těžce poškozeny byly zájmy notářů zejména v státní úmluvě s Královstvím Italským. Ke smlouvě této se ještě vrátíme.

Neudržitelné poměry notářů zejména co soudních komisařů. Stále se vzmaňující pokoutnictví, dále zasahování jiných právních zástupců do projednávání pozůstalostí a vyřizování jich cestou písemnou, přiměly notářskou komoru v Praze k tomu, že vyzvala veškeré notáře pražské, aby podali statistiku všech pozůstalostí, které jim byly jako soudním komisařům odňaty z toho důvodu, že si je projednávají strany svými zástupci samy; použivši tohoto materiálu, velice zajímavého, vypracovala komora obšírný pamětní spis na ministerstvo spravedlnosti, domáhajíc se nápravy. —

Poměry u soudním komisařství, zejména v Praze, jsou skutečně neudržitelné, neboť veškeré větší pozůstalosti, zejména milionové a statisícové, jsou šmahem odnímány jinými právními zástupci soudním komisařům a notářům pražským nezbyvá pak, nežli projednávati pozůstalosti bezplatně aneb nepatrně za paušální obnos, takže výnos mnohého soudního komisařství nekryje ani režii, nehledě ani k obšírlé práci, kterou notář musí komisařství věnovati. Nadějeme se pevně, že pan ministr spravedlnosti, jenž má veliké porozumění pro stav náš, neodopře nám v této věci podpory, ježto požadavek náš spočívá na podkladě zákonném, zejména na § 183 n. ř. z. r. 1855 a min. nař. ze dne 7. května 1860 čís. 120 ř. z., které dosud platí. — Bylo by záhodno, aby také ostatní kolegové podali svým komorám ve věcech soudního komisařství obšírné zprávy, zejména o tom, které pozůstalosti s větším jménem jim nebyly svěřeny neb byly odňaty a aby veškeré komory zavedly podobnou akci jako notářská komora pražská a tím získán byl materiál statistický, který by pražská komora s radostí se uvázala zpracovati.

Přisedicímí disciplinárního senátu nejvyššího soudu v Brně pro rok 1928 zvoleni byli ve schůzi notářské komory pražské dne 26. listopadu 1927 pp. notáři: Ferdinand Hejna v Kutné Hoře, Jan Krajiček v Berouně a Dr. Jaroslav Ponec v Praze-Nuslích. Za komoru v Čes. Budějovicích zvolen přisedicím pan Emanuel Touš, notář a president notářské komory v Čes. Budějovicích.

Na schůzi Spolku čsl. notářů »Praha«, dne 26. listopadu t. r., pronesi přednášku ředitel Svazu společností s r. o. pan Josef Flachý: «Bilance podle zásad podvojného účetnictví se zřetelem k podnikům k veřejnému účtování povinným.» Pan přednášející probral v poutavé a ryze odborně proslovené přednášce, déle než půl druhé hodiny trvajici, celou obšahlou látku a dotekl se při ní způsobu, jak má se bilance jednotlivých těchto podniků čísti, upozornil na nesprávnosti vyskytující se v jednotlivých účtech bilančních, dále upozornil na způsob, jak děje se v bilanci ukryvání zisků a ukryvání ztrát.

Poté rozhovořil se pan přednášející o fondech, jejich družicích a rezervách, jak mají býti použity, s ohledem k novému daňovému zákonu a jak jich mají podniky užívati správně ve smyslu § 94 lit. f daň. zák. a jak se jich mnohdy používá nesprávně. Poté přešel pan referent k reasumaci bilance a probral ve smyslu právně daňovém důsledky těchto reasumací a poukázal obzvláště na tu okolnost, že reasumovanou bilancí může býti změněn již platný předpis daňový, jestliže tato byla správně usnesena, což má mnohokráté blahodárné následky pro ulehčení daňových přeměn pro dotyčné podniky.

Při tom pan přednášející citoval množství rozhodnutí nejvyššího správního soudu a konečně též normativní výnos ministerstva spravedlnosti z 13. XII. 1925, což bylo přítomnými posluchači s odborným povděkem kvitováno.

Dále přešel k hlavnímu bodu přednášky k bilancím stabilisacním a probral obšírně postup při znovoocetňování předmětů trvale v podnicích užívaných, jednak pozemků a budov, jednak strojů a ostatního inventáře, a vysvětlil, jak nutno nakládati s přebytky stabilisacní bilance a jak nutno, a z kterých fondů krýtí úbytek vyskytnuvší se v bilanci stabilisacní.

Pan přednášející ukončil svůj poutavý a vysoce odborně proslovený referát dalším výkladem o vázanosti použití stabilisacních rezervních fondů.

Rozvinuvší se poté debaty zúčastniti se jmenovitě pánové: komorní president Dr. Čulík, Dr. Patsch, Dr. Ponec, Krajiček, a byly v ní probrány jednotlivé body přednášky, praktické příklady a dotazy některých přítomných.

Po ukončení přednášky řečník byl odměněn potleskem a byl mu prosloven starostou odboru Drem Černým vřelý dík a poté požádán k slovu se přihlásivším notářem p. JUDrem Jaroslavem Šimkem, aby svoji přednášku dovolil otisknouti v některém z příštích čísel časopisu »Českého Práva«, k čemuž pan ředitel J. Plachý svolil.

Schůze byla o 9. hodině večerní ukončena proslovem předsedy pana JUDra Václava Černého.

V prosinci t. r. měsíční schůze odboru »Praha« vzhledem k Vánočním svátkům odpadá. Příští schůze koná se 28. ledna 1928 s přednáškou pana notáře Stan. Pavlička na thema »O účetnictví notáře v jeho kanceláři«.

Knihy redakci zasláné.

Prof. Dr. Mayr: **Dědické právo.** Vítáme vydání tohoto V. dílu velké Mayrovy soustavy obč. práva v českém překladě. Nemáme dosud původního českého systému občanského práva a proto vynikající práce prof. Dra Mayra bude zajisté vítanou pomůckou theoretickou i praktickou nejen pro studující práv, nýbrž i pro naše praktiky, kteří naleznou v ní důležitého poučení. Doporučujeme proto co nejvřeleji svým kolegům tento skutečně vynikající spis, v němž najdou poradu ve všech praktických otázkách dědického práva a který bude notářům co soudním komisařům nepostrádatelnou pomůckou. Spis vyšel ve Sbírce spisů právnických a národohospodářských, vydávané prof. Drem Englišem a Weyrem, nákladem knihkupectví Masarykovy university Barvič & Novotný v Brně.

Nákladem Zemědělského knihkupectví Ad. Neubert, Praha II., Hyberská ul. č. 12. »Světové řeči v 1000 slovech«. Německy, ruský, italský, anglický a francouzsky. — Praktická metoda. Vyšly již další sešity, jež na požádání zašle každé knihkupectví, ukázkové sešity hořejší nakladatelství. Dr. Em. Zitek — »Pomsta« III. díl — 18 Kč.

Daňové a bilanční revue č. 12 obsahuje tyto zajímavé články: Reasumační právo na Slovensku (Dr. S., Bratislava). —